Vierde Jaer. Nr 3. Zaterdag, 17 January 1857.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, nr 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz, moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 17 JANUARY.

De redevoeringen den Koning en zyne doorluchtige familie toegestuerd ter gelegenheid van het Nieuwjaer, zyn door den zuiversten vaderlandschen geest ingeboezemd; men vindt daerin edelmoedige gevoelens die tevens het land en zyn doorluchtig stamhuis verheerlyken, alsook zoete herinneringen van het verleden over 't welk Belgie te regt zoo trotsch is. Meest al de redenaers hebben gesproken van de feesten welke den verjaerdag eener vyf-en-twintigjarige regering hebben gevierd, en zy hebben uitdrukkingen gevonden die waerlyk ter herte gingen. M. de onder-voorzitter van de Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft zeer wel ons glorieryk verleden afgeschetst; deszelfs weldaden alsook de pligten die er uit voortspruiten, heeft hy in welbedachte bewoordingen uitgedrukt.

De aenstaende echtverbindtenis der prinses Charlotte is in vele dier redevoeringen vermeld geworden als eene gelukkige gebeurtenis voor ons land en voor de teergeliefde dochter van onzen vorst. Met genoegen bestatigen wy dat dit huwelyk het voorwerp niet is der aenrandingen van de drukpers, zooals dat van Z. K. H. den hertog van Braband het is geweest. Dan riepen de roode gazetten dat wy met Oostenryk gingen trouwen, en dat onze nationale instellingen in gevaer waren; de ondervinding heeft de snoodheid hunner aentyging bewezen, en tenzy een rood blad, niemand heeft nog durven beweeren dat het huwelyk van Z. K. H. den hertog van Braband het minste nadeel aen onze vryheden had toegebragt.

Men bemerkt in al de redevoeringen uitgesproken door redenaers toebehoorende aen de katholyke denkwyze, eene innerlyke verknochtheid aen het koninglyk stamhuis en aen onze Constitutie. MM. de onder-voorzitters van het Senaet en van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, M. de Gerlache, in zyne dubbele hoedanigheid van eersten voorzitter der koninglyke Akademie, M. Verhoustraten, pastoor van Sint Gudula, hebben warme bewoordingen gevonden om hunne verkleefdheid en degene der katholyken te betoonen aen alles wat het geluk van Belgie raekte.

Och! oordeelde men ons volgens onze echte gedachten, volgens onze werken, liet men die blinde vooringenomendheid en dien driftigen partygeest varen, hoe veel levendige krachten die men nu in twisten verspilt, zou men niet kunnen doen dienen tot het welvaren des lands, tot de verbetering van het lot der behoeftige klassen! Wy weten het, een slach van liberalen beweeren dat de partytwist noodig is; dat hy deel maekt onzer instellingen; maer dat is valsch, dat is overdreven, dat is ongrondwettig. Hoe! de Constitutie zegt dat de nationale kenspreuk is: *Eendragt maekt magt!* en men komt schaemteloos die woorden logenstraffen, en zeggen: « *Tweedragt* maekt magt: » Neen, dat is ongerymd; noch Belg noch Vlaming neemt die dwaesheid aen; het zyn de tolken van den vreemdeling die zulke leerredenen in ons land voeren; want de partytwisten spruiten uit onverdraegzaemheid, uit religiehaet, uit afkeer voor de priesters; en wie weet het niet? Belgie deed zich altyd onderscheiden door zynen afkeer voor de onverdraegzaemheid, door zynen eerbied voor de religie en deszelfs bedienaers. In vreemde landen, welke menigvuldige revolutien folterden, ging het anders; en 't is daerom dat wy zeggen mogen dat de partytwisten, door de liberalen opgebeurd, uit den vreemde in ons land zyn gebragt.

Kloosters in Belgie.

Het rapport over de wet der liefdadigheids-gestichten, opgemaekt door M. Malou, bevat onder ander eene belangryke opgaef, betrekkelyk de kloosters in Belgie:

Dikwyls zegt de verslaggever, in het heetste der partytwisten, worden de cyfers der kloosters op eene onnauwkeurige en onvolledige manier voorgesteld; de openbare opinie verdwaelt en neemt schimmen voor wezenlykheden. Men stelt Belgie voor als overweldigd door kloosters — terwyl in waerheid het grootste gedeelte der godsdienstige gestichten zich toewyden aen werken van openbare liefdadigheid, en dit met die zelfsopoffering, welke alleen door de godsdienst kan ingegeven worden.

Er zyn er die zich beklagen over de kloosters, zonder ze te kennen — terwyl de armen, de zieken, de weezen, allen die lyden dezelve zegenen voor hunne weldaden.

Het verslag van den toestand des koningryks, geeft het statistiek der kloosters op drie verschillige tydvakken; in 1789 volgens de dokumenten, getrokken uit de archieven van den Staet; in 1829 volgens de *Annuaire* der geestelykheid; in 1846 volgens de algemeene volksoptelling.

In 1789 bestonden er op het tegenwoordig grondgebied van Belgie 288 gemeenschappelykheden van vrouwen; 313 van mannen; 20 begynhoven — te samen 631 gestichten. De bevolking van 422 dezer gestichten beliep 9,781 religieuzen van beider geslacht. Wat de anderen aengaet, de bevolking is niet gekend: het gemiddeld cyfer rekenende van de gekende gestichten, krygt men ongeveer een getal van 12,000 geestelyke persoonen.

De liefdadige kloosters maekten op dat tydstip minder dan het achste der totale bevolking uit; de bespiegelende orders, de abdyen en prioryen maekten de twee-derden uit van het totael getal religieuzen der twee geslachten.

In 1829 waren er, hierin begrepen de begynhoven, 280 kloosters, hebbende eene bevolking van 4,791 persoonen.

Deze toestanden, onder verschillige regeringen, met elkander vergeleken, hebben eene beteekenis, welke het niet mogelyk is te miskennen. De constitutionele vryheid van vereeniging in het geestelyk orde, heeft vooral de kloosters doen vermeerderen, welke zich uitsluitend toeleggen op werken van liefdadigheid, ofwel op werken van onderwys en liefdadigheid te samen. De gestichten van kosteloos onderwys voor de arme klassen der samenleving zyn bovenal talryker geworden.

In zestien jaren tyd, van 1830 tot 1546 zyn er onder ander 597 gestichten, met 7,632 nonnen bygekomen, geroepen om zich toe te wyden aen de zorg der zieken; terwyl er voor diezelfde takken slechts 27 gestichten met 425 kloosterbroeders bykwamen.

Hengsten-keur.

Deze week heeft te Tongeren en te Hasselt de jaerlyksche hengsten keur-plaets gehad. Ziehier den uitslag:

Te Tongeren heeft de kommissie 47 hengsten te onderzoeken gehad. 36 zyn goedgekeurd, 7 uitgesteld en 4 geweigerd.

De eerste arrondissements-prys van 300 fr. is behaeld door M. Martin Devue van Schalkhoven.

De tweede prys van 200 fr. door M. Marschal van Cuttecoven.

EENE SAMENZWEERING.

(*Vervolg.*)

De twee broeders wisten niet wat zy van dit kwaed voorstellend begin moesten peizen. Zy verhoogden het oorkussen der wedwe Van der Noot, opdat zy gemakkelyker zou kunnen spreken en zetteden zich stilzwygend en aendachtig aen den voet van 't bed neder.

— Binnen eenige uren, hernam, met eene flauwe en slecht verzekerde stem, de stervende, zal ik waerschynlyk opgehouden hebben hier beneden te lyden... dit huis, waer uwe jeugd zoo zoetelyk en zoo vreedzaem in de blydschap en het geluk verloopen is..., hoort u niet meer toe.... de eigendom daer van is ten behoeve van den Koning Philip II verbeurd geworden, met al de goederen welke u in de erfenis van uwen deugdzamen vader ten deele waren gevallen.... gy beiden zyt arm en verlaten, uw naem is vogelvry...

En op deze woorden, kwam een groote traen op de holle wangen der oude mevrouw vallen... het geluid van hare stem verdoofde in bezwaerlyke snikken; hare oogen, welke zy op hare zonen gevestigd hield, konden alleen uitdrukken wat goedheid en moederlyke bezorgdheid in haer hert schuilde.

— Oh! wat maken ons de rykdommen, riep Karel van Calloo uit, die het zigt dier spraeklooze droefheid met bedaerdheid niet kon verduren; de eer blyft ons, moeder, en dan met onzen degen zullen wy wel onder de vrye lucht van den vreemdeling ons brood kunnen winnen.

— De veropenbaring welke ik u ga doen, myne kinderen, zal uw gemoed met smert en verontweerdiging vervullen... Uwe arme vader is gestorven, zonder u eene laetste mael de hand te hebben kunnen drukken.

— Waerom zulke droeve geheugenissen vernieuwen? Wist gy hoe zeer wy hem beweend hebben!

— Hé wel, ging de stervende voort, die zich overeind zettede en met schrik rond keek, als 't ware om zich te verzekeren dat niemand anders dan hare twee zonen haer konden hooren, uwe vader is vergeven gestorven.

— Vergeven! schreeuwden, door verslagenheid geraekt, Pieter en Karel.

De weduwe Van der Noot antwoordde niet, want deze bezwaerlyke veropenbaring had hare krachten uitgeput; haer hoofd was als een steen op het oorkussen neergevallen.

De heeren van Calloo en van Rysoire stonden op, zoekende om hunne moeder al de zorgen te geven, welke hare gesteitenis scheen te vereischen. Reeds maekte een zich bereid om hulp te gaen roepen, terwyl de andere poogde de stervende op te wekken, wanneer deze een teeken met de hand deed om ze gerust te stellen.

Een langdurig stilzwygen volgde dit smertelyk tusschenval op.

Beiden wachten anbstiglyk dat hunne moeder genoegzame krachten konde hernemen om hun eenige uitleggingen te geven.

Vergeven, herhaelde zy, na dat zy zich van hare aendoening had hersteld.... Gy waert alle twee vlugtig, toen de raed der Beroerten tegen u eene ter doodverwyzing deed uitspreken.... maer het vonnis kon u niet bereiken... Uwe goederen alleen moesten hunne roofzucht ten prooi vallen!... Uwe vader, goede katholyke en opregte onderdanen van Spanje, was eene hinderpael aen hunne beroovingsinzigten!.... Zy vonden geen middel om hem aen te randen.... en nogtans zoolang hy in leven bleef, kon de verbeuring der goederen welke u moesten toekomen niet uitgewerkt worden.... Alsdan besloten zy tot de euveldaed in het donker hunnen toevlugt te nemen....

— De eerloozen! riepen de beide heeren uit, reeds ontwerpen van wraek bedenkende.

— Eens, oh! luistert toe, Karel en Pieter... eens had de hertog Van Alva al de hoofden van groote en luisterryke geslachten, welke Brussel in haren schoot telde, op een prachtig gastmael doen uitnooden... Uw vader werd niet vergeten...; welke tegenzin hy ook gevoelde om zich naer het paleis van den algemeenen bestuerder te begeven, aenveerdde hy, uit vrees van zich door eene weigering verdacht te maken.... De graven van Egmont en van Hoorn waren twintig dagen te vooren in een' verraderlyke strik gevallen. Wat mogt men in een oord waer zulke laffe daden bedreven worden verwachten, ten zy eenigen aenslag, voorop bereid, eenige helsche brouwing?... Op den zelfden avond kwam uw vader hier terug, myne kinderen, maer in eene draegkoets, maer met een mislyk aengezigt, door yslyke pynen samengetrokken, maer nauwelyks genoegzame krachten hebbende om my te midden der stuiptrekking van den doodstryd te zeggen:

— Margareta, ik sterf vergeven.... men heeft my aldaer vergift ingegeven, om het regt te hebben de goederen aen te slagen die onze zonen moesten toehooren... Oh! indien gy immer Karel en Pieter wederziet, verhael hun deze gruwelyke zaek.... Dat zy my wreken.... Doe hun zweeren dat zy myne dood zullen wreken.... Margareta, sterf niet zonder hun dien eed te hebben doen ontluiken op het gevest van den ouden degen, my van myne voorvaderen overgebragt.... Zy moeten myn uiterste wil kennen en plegtiglyk beloven denzelve te volbrengen... Margareta, wees indachtig dat de woorden van eenen stervende geheiligd zyn.... Wraek!

— Ik beloofde hem te gehoorzamen, myne kinderen, en uw vader sterf met minder spyt te midden der wreede smerten welke hem het ingewand verscheurden... Ik beloofde het... nogtans dacht ik nog lang deze droevige woorden in mynen boezem te weerhonden, want my, vrouw, en katholyke vrouw, kwam het voor dat het schooner en edeler zoude geweest zyn, zyne vyanden vergiffenis te verleenen.... Maer als ik my zoo naby de dood beb gezien,